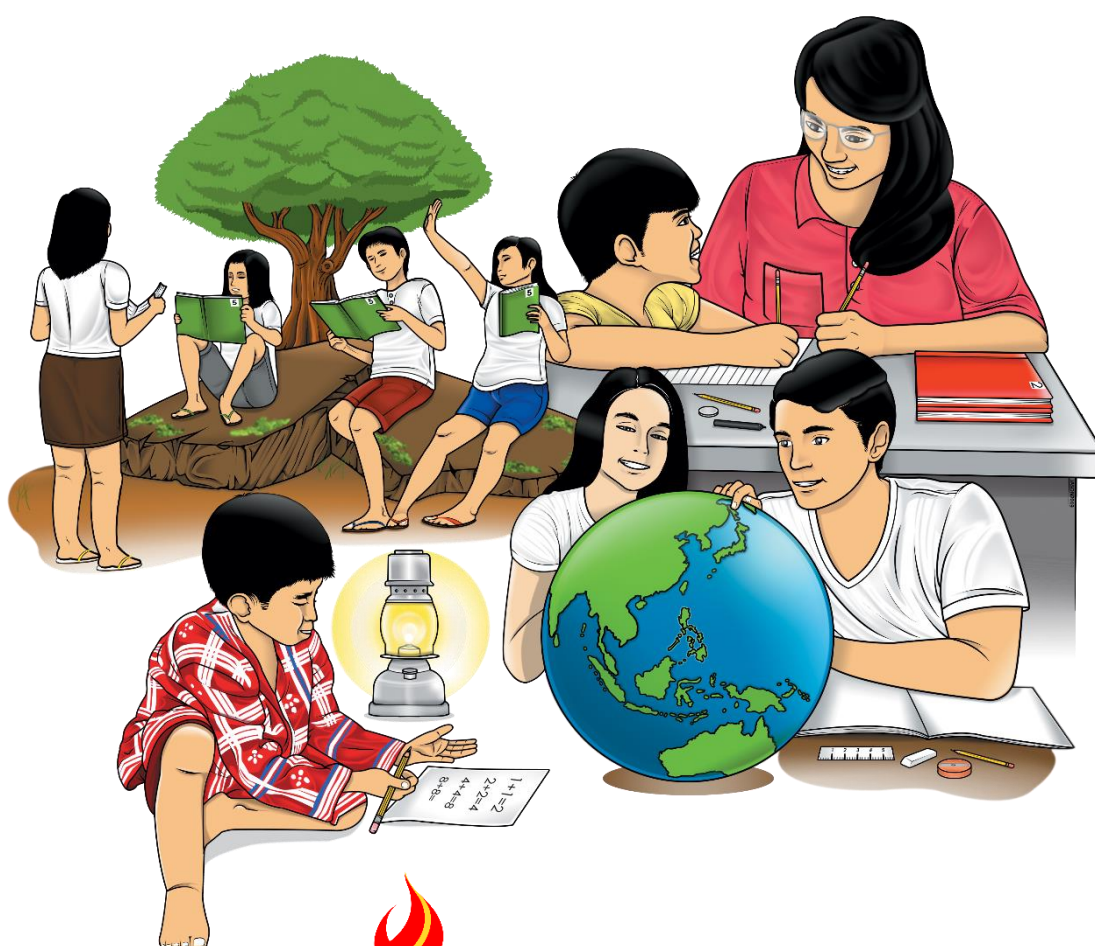

Araling Panlipunan

Unang Markahan – Modyul 5: Mga Salik na Nakakaapekto sa Pagkonsumo

PAG-AARI NG PAMAHALAAN
HINDI IPINAGBIBILI

Araling Panlipunan – Ikasiyam na Baitang
Alternative Delivery Mode
Unang Markahan – Modyul 5: Mga Salik na Nakakaapekto sa Pagkonsumo
Unang Edisyon, 2020

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon
Kalihim: Leonor Magtolis Briones
Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat: Mohamar D. Rindo PhD

Editor: Alma L. Carbonilla EdD, Nelson S. Lasagas

Tagasuri: Alma L. Carbonilla EdD, Ramel P. Cael, EdD

Tagaguhit: Mohamar D. Rindo PhD

Tagalapat: Mohamar D. Rindo PhD

Tagapamahala: Dr. Isabelita M. Borres CESO III

Pedro Melchor M. Natividad, PhD, CSEE

Eugenio B. Penales, EdD

Sonia D. Gonzales

Majarani M. Jacinto, EdD, CESO VI

Juliet A. Magallanes, EdD

Florencio R. Caballero DTE

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Department of Education – Region IX

Office Address: Regional Center, Balintawak, Pagadian City

E-mail Address: region9@deped.gov.ph

Araling Panlipunan

**Unang Markahan – Modyul 5:
Mga Salik na Nakakaapekto
sa Pagkonsumo**

Paunang Salita

Para sa tagapagdaloy:

Malugod na pagtanggap sa asignaturang Araling Panlipunan-9 ng Alternative Delivery Mode (ADM) Modyul para sa araling Mga Salik na Nakakaapekto sa Pagkonsumo!

Ang modyul na ito ay pinagtulungang dinisenyo, nilinang at sinuri ng mga edukador mula sa pampubliko at pampribadong institusyon upang gabayan ka, ang gurong tagapagdaloy upang matulungang makamit ng mag-aaral ang pamantayang itinakda ng Kurikulum ng K to12 habang kanilang pinanagumpayan ang pansarili, panlipunan at pang-ekonomikong hamon sa pag-aaral.

Ang tulong-aral na ito ay umaasang makauugnay ang mag-aaral sa mapatnubay at malayang pagkatuto na mga gawain ayon sa kanilang kakayahan, bilis at oras. Naglalayon din itong matulungan ang mag-aaral upang makamit ang mga kasanayang pan-21 siglo habang isinasaalang-alang ang kanilang mga pangangailangan at kalagayan.

Bilang karagdagan sa materyal ng pangunahing teksto, makikita ninyo ang kahong ito sa pinakakatawan ng modyul:

Mga Tala para sa Guro

Ito'y naglalaman ng mga paalala, panulong o estratehiyang magagamit sa paggabay sa mag-aaral.

Bilang tagapagdaloy, inaasahang bibigyan mo ng paunang kaalaman ang mag-aaral kung paano gamitin ang modyul na ito. Kinakailangan ding subaybayan at itala ang pag-unlad nila habang hinahayaan silang pamahalaan ang kanilang sariling pagkatuto. Bukod dito, inaasahan mula sa iyo na higit pang hikayatin at gabayan ang mag-aaral habang isinasagawa ang mga gawaing nakapaloob sa modyul.

Para sa mag-aaral:

Malugod na pagtanggap sa Araling Panlipunan-9 ng Alternative Delivery Mode (ADM) Modyul ukol sa Mga Salik na Nakakaapekto sa Pagkonsumo!

Ang kamay ay madalas gamiting simbolo ng kakayahan, aksyon at layunin. Sa pamamagitan ng ating mga kamay tayo ay maaaring matuto, lumikha, at magsakatuparan ng gawain. Ang kamay sa tulong-aral na ito ay sumisimbolo na ikaw, bilang isang mag-aaral, ay may angking kakayahang matutuhan ang mga kaugnay na kompetensi at kasanayan. Ang iyong pang-akademikong tagumpay ay nakasalalay sa iyong sarili o sa iyong mga kamay.

Ang modyul na ito ay ginawa bilang tugon sa iyong pangangailangan. Layunin nitong matulungan ka sa iyong pag-aaral habang wala ka sa loob ng silid-aralan. Hangad din nitong madulutan ka ng mga makabuluhang oportunidad sa pagkatuto.

Ang modyul na ito ay may mga bahagi at icon na dapat mong maunawaan.

Alamin

Sa bahaging ito, malalaman mo ang mga dapat mong matutuhan sa modyul.

Subukin

Sa pagsusulit na ito, makikita natin kung ano na ang kaalaman mo sa aralin ng modyul. Kung nakuha mo ang lahat ng tamang sagot (100%), maaari mong laktawan ang bahaging ito ng modyul.

Balikan

Ito ay maikling pagsasanay o balik-aral upang matulungan kang maiugnay ang kasalukuyang aralin sa naunang leksyon.

Tuklasin

Sa bahaging ito, ang bagong aralin ay ipakikilala sa iyo sa maraming paraan tulad ng isang kuwento, awitin, tula, pambukas na suliranin, gawain o isang sitwasyon.

Suriin

Sa seksyong ito, bibigyan ka ng maikling pagtalakay sa aralin. Layunin nitong matulungan kang maunawaan ang bagong konsepto at mga kasanayan.

Pagyamanin

Binubuo ito ng mga gawaing para sa malayang pagsasanay upang mapagtibay ang iyong pang-unawa at mga kasanayan sa paksa. Maaari mong iwasto ang mga sagot mo sa pagsasanay gamit ang susi sa pagwawasto sa huling bahagi ng modyul.

Isaisip

Naglalaman ito ng mga katanungan o pupunan ang patlang ng pangungusap o talata upang maproseso kung anong natutuhan mo mula sa aralin.

Isagawa

Ito ay naglalaman ng gawaing makatutulong sa iyo upang maisalin ang bagong kaalaman o kasanayan sa tunay na sitwasyon o realidad ng buhay.

Tayahin

Ito ay gawain na naglalayong matasa o masukat ang antas ng pagkatuto sa pagkamit ng natutuhang kompetensi.

Karagdagang Gawain

Sa bahaging ito, may ibibigay sa iyong panibagong gawain upang pagyamanin ang iyong kaalaman o kasanayan sa natutuhang aralin.

Susi sa Pagwawasto

Naglalaman ito ng mga tamang sagot sa lahat ng mga gawain sa modyul.

Sa katapusan ng modyul na ito, makikita mo rin ang:

Sanggunian

Ito ang talaan ng lahat ng pinagkuhanan sa paglikha o paglinang ng modyul na ito.

Ang sumusunod ay mahahalagang paalala sa paggamit ng modyul na ito:

1. Gamitin ang modyul nang may pag-iingat. Huwag lalagyan ng anumang marka o sulat ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.
2. Huwag kalimutang sagutin ang *Subukin* bago lumipat sa iba pang gawaing napapaloob sa modyul.
3. Basahing mabuti ang mga panuto bago gawin ang bawat pagsasanay.
4. Obserbahan ang katapatan at integridad sa pagsasagawa ng mga gawain at sa pagwawasto ng mga kasagutan.
5. Tapusin ang kasalukuyang gawain bago pumunta sa iba pang pagsasanay.
6. Pakibalik ang modyul na ito sa iyong guro o tagapagdaloy kung tapos nang sagutin lahat ng pagsasanay.

Kung sakaling ikaw ay mahirapang sagutin ang mga gawain sa modyul na ito, huwag mag-aalinlangang konsultahin ang inyong guro o tagapagdaloy. Maaari ka rin humingi ng tulong sa iyong mga magulang, sa nakatatanda mong kapatid o sino man sa iyong mga kasama sa bahay na mas nakatatanda sa iyo. Laging itanim sa iyong isipang hindi ka nag-iisa.

Umaasa kami, sa pamamagitan ng modyul na ito, makararanas ka ng makahulugang pagkatuto at makakakuha ka ng malalim na pang-unawa sa kaugnay na mga kompetensi. Kaya mo ito!

Alamin

Pamantayang Pangnilalaman	Pamantayan sa Pagganap
Naipamamalas ng mag-aaral ang pagunawa sa mga pangunahing konsepto ng Ekonomiks bilang batayan ng matalino at maunlad na pang-araw-araw na pamumuhay.	Naisasabuhay ang pag-unawa sa mga pangunahing konsepto ng Ekonomiks bilang batayan ng matalino at maunlad na pang-araw-araw na pamumuhay.

Mga Nilalaman (Paksa/ Aralin)

1. Mga Salik na Nakakaapekto sa Pagkonsumo

Mga Pamantayan sa Pagkatuto

Pagkatapos mapag-aralan ang modyul na ito, inaasahan na ang mga mag-aaral ay:

1. Nasusuri ang mga salik na nakakaapekto sa pagkonsumo.

Sa nakaraang aralin, natutunan ang tungkol sa Pambansang Kita. Dito nasuri ang Pambansang Kita/ Gross National Product – Gross Domestic Product) bilang panukat ng kakayahan ng isang ekonomiya. Nakilala rin ang mga pamamaraan sa pagsukat ng pambansang produkto at napag-alaman ang mga kahalagahan sa pagsukat ng pambansang kita.

Sa modyul na ito ay mapag-aaralan ang tungkol sa ugnayan ng Kita, Pag-iimpok at Pagkonsumo.

Ang kakayahang kumonsumo ng tao ay nakabatay sa salapi na maaari nitong gastusin. Ang salapi namang maaaring iimpok ay nakabatay kung magkano ang matitirang salapi matapos ibawas ang salaping ginamit sa pagkonsumo. Mauunawaan sa araling ito ang ugnayan ng pangkalahatang kita, pag-iimpok, at pagkonsumo.

Subukin

Panimulang Gawain: Paunang Pagtataya

Panuto: Basahin at unawaing mabuti ang bawat pangungusap at piliin ang tamang titik na tumutukoy sa tumpak na kasagutan. Isulat sa sagutang papel ang mga sagot.

1. Bakit nagkakaiba ang paraan at dahilan ng pagkonsumo?
  - a. Maraming kalagayan ang isinasaalang-alang
  - b. Magkakaiba ang katangian ng mga nakakaapekto dito
  - c. Magkakaiba ang pangangailangan ng tao
  - d. Hindi tiyak ang pangyayari sa lipunan
2. Sa anong salik na nakakaapekto sa pagkonsumo napapabilang ang mga kalamidad?
  - a. *Demonstration Effect*
  - b. Kita
  - c. Mga Inaasahan
  - d. Pagkakautang
3. Alin sa sumusunod ang nagsasaad na ang tao ay hindi naapektuhan ng *demonstration effect*?
  - a. Hindi sumusunod sa uso
  - b. Nahuhumaling sa suot ng mga artista
  - c. Binibili ang mga napapanahong gamit
  - d. Suportado ang mga ini-endorso nga paboritong artista
4. Bakit nakakaapekto ang pagkakaroon ng utang sa pagkonsumo ng tao?
  - a. Lumulubo ang kanyang utang kapag hindi nababayaran
  - b. Tumataas ang kanyang kakayahang makabili ng produkto
  - c. Nababawasan ang kanyang kakayahan na makabili ng produkto
  - d. Kakaunti ang naiipon sa pera mula sa kita
5. Kapag pinag-uusapan ang pagkonsumo, bakit mas mainam na kaunti ang utang?
  - a. Walang naniningil kapag nakatanggap ng sahod
  - b. Lumalaki ang ipon sa bangko
  - c. Walang utang na kailangang bayaran
  - d. Tumataas ang kakayahang kumonsumo
6. Paano nakakaapekto ang kalamidad sa pagtaas ng konsumo?
  - a. Nagkakaroon ng kakulangan sa *supply* ng produkto
  - b. Hindi na nakakabili ang mga tao sa pamilihan
  - c. Nagsasara ang mga malalaking tindahan
  - d. Inuuna ng mga tao ang kanilang tirahan

7. Sino ang may akda ng aklat na *The General Theory of Employment, Interest, and Money* na inilathala noong 1936?
- Antonio Abatemarco
  - John Maynard Keynes
  - Frank Ackerman
  - Sandra Andraszewicz
8. Ang sumusunod ay ilan sa mga nakasaad sa aklat na pinamagatang *The General Theory of Employment, Interest, and Money* na inilathala noong 1936 MALIBAN sa:
- Malaki ang epekto ng kita sa konsumo
  - Kapag lumalaki ang kita lumalaki din ang kakayahang kumonsumo
  - Kapag lumiliit ang kita lumiliit din ang kakayahang kumonsumo
  - Ang ekonomiya ay nakabatay sa kita ng mga tao sa lipunan
9. Anong salik ang nakakaapekto sa pagkonsumo na kinabibilangan ng mga anunsiyo sa radyo, telebisyon, pahayagan, at maging sa internet at iba pang social media?
- Demonstration Effect*
  - Kita
  - Mga Inaasahan
  - Pagkakautang
10. Alin sa sumusunod ang halimbawa ng mga inaasahan na kabilang sa mga salik na nakakaapekto sa pagkonsumo?
- Araw ng eleksyon
  - Kaarawan
  - Kalamidad
  - Palabas sa telebisyon

Aralin

1

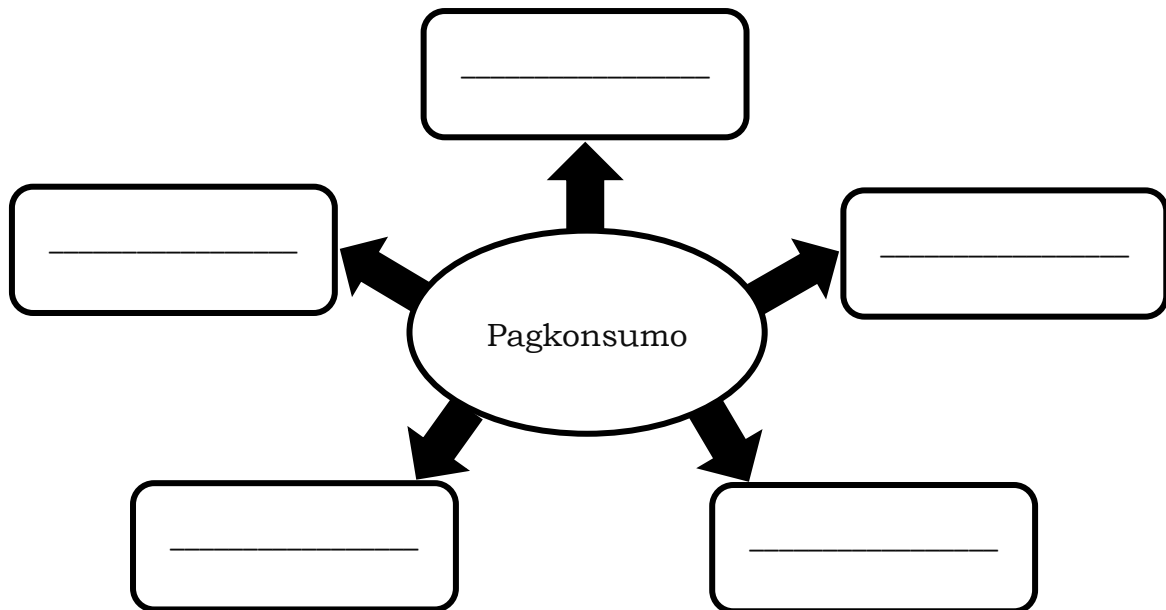
Mga Salik na Nakakaapekto sa Pagkonsumo

Balikan

Gawain 1: Concept Mapping

Nakasulat sa kahon na sa nasa gitna ng *graphic organizer* ang salitang pagkonsumo. Nakakabit dito ang mga blankong kahon. Isulat sa mga ito ang mga salita o lupon ng mga salita na may kinalaman sa pagkonsumo. Matapos ito ay gamitin ang mga salitang inilagay sa kahon upang makabuo ng sariling pagpapakahulugan sa salitang **pagkonsumo** batay sa iyong natutunan sa naunang aralin. Gawin ito sa sagutang papel.

Ang pagkonsumo ay _____

Pamprosesong Tanong:

1. Ano ang naging mga batayan mo upang matukoy ang mga salitang inilagay mo sa mga kahon?
2. Anong paraan ang iyong ginamit upang mabuo ang kahulugan ng pagkonsumo?
3. Paano nakatulong ang naunang modyul sa pagtukoy mo sa mga naging tugon mo sa gawain?
4. Paano kaya makakatulong ang iyong pagpapakahulugan sa salitang pagkonsumo sa pagtalakay sa mga salik na nakakaapekto dito?

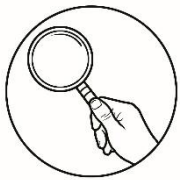

Tuklasin

Gawain 2: Isip-isip

Nakalagay sa ibaba ang tatlong sitwasyon na maaring mangyari sa iyo kung saan kinakailangan mong magdesisyon kung ano ang dapat na bibilhin. Nakahanay sa ibaba ng bawat sitwasyon ang kahon na kailangan mong punan batay sa nakasulat dito. Punan ang mga ito upang mabuo ang mga konsepto.

	Sitwasyon 1	Sitwasyon 2	Sitwasyon 3
	Kaarawan mo sa susunod na araw	Pasukan na sa susunod na buwan	Magkakaroon ng <i>lockdown</i> dahil sa isang pandemva
Anu-ano ang iyong bibilhin?	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
Anu-ano isinaalang-alang mo sa mga bibilhin mo?	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

Suriin

Sa parteng ito ng modyul ay iyong lilinganin ang mga kaisipan/kaalamang tutulong sa iyo upang higit na maintindihan ang paksang-aralin. Dito tinitiyak na ikaw ay maihahanda upang tiyak ang mga pang-unawa sa mga impormasyong kinakailangan malinang. Sa bahaging ito ay magkakaroon ka ng mahahalagang ideya tungkol sa iba't ibang salik na nakakaapekto sa pagkonsumo. Inaasahang magagabayan ka ng mga inihandang babasahin at gawain upang iyong masuri ang mga salik na ito. Halika at umpisahan na ang masayang pagbabasa at pang-unawa sa paksa.

Mga Salik na Nakakaapekto sa Pagkonsumo

May iba't ibang salik na nakakaapekto sa pagkonsumo ng isang tao. Ang pagkakaiba-iba ng kanilang katangian ang dahilan kung bakit nagkakaiba-iba ang paraan at dahilan ng kanilang pagkonsumo. Sa ibaba ay mababasa ang ilan sa mga salik na nakakaapekto sa pagkonsumo ng isang tao.

Pagbabago ng presyo – may pagkakataon na nagiging motibasyon ang presyo ng produkto o serbisyo sa pagkonsumo ng isang tao. Kalimitan, mas mataas ang pagkonsumo kung mababa ang presyo samantalang mababa ang pagkonsumo kapag mataas ang presyo. Kadalasan, mas tinatangkilik ng mga mamimili ang produkto o serbisyo kapag mura dahil mas marami silang mabibili. Samantala, kaunti naman ang kanilang binibili kung mataas ang presyo nito.

Kita - nagdidikta sa paraan ng pagkonsumo ng isang tao. Ayon kay John Maynard Keynes, isang ekonomistang British, sa kanyang aklat na *The General Theory of Employment, Interest, and Money* na inilathala noong 1936, malaki ang kaugnayan ng kita ng tao sa kanyang pagkonsumo. Ayon sa kaniya, habang lumalaki ang kita ng tao ay lumalaki rin ang kaniyang kakayahan na kumonsumo ng mga produkto at serbisyo. Sa kabilang banda, ang pagbaba ng kita ay nangangahulugan ng pagbaba ng kakayahang kumonsumo. Kaya naman, mapapansin na mas maraming pinamimili ang mga taong may malalaking kita kung ihahambing sa mga taong may mababang kita lamang.

Mga Inaasahan - ang mga inaasahang mangyayari sa hinaharap ay nakakaapekto sa pagkonsumo sa kasalukuyan. Halimbawa, kung inaasahan ng mga tao na magkakaroon ng kakulangan sa supply ng produkto dahil sa kalamidad, tataas ang pagkonsumo nito sa kasalukuyang panahon bilang paghahanda sa pangangailangan sa hinaharap. Gayundin naman kapag may banta ng kaguluhan sa isang lugar o may inaasahang pagkakagastusan sa hinaharap. Ang mga tao ay pinipilit na huwag munang gastusin ang salapi at binabawasan ang pagkonsumo upang mapaghandaan ang mangyayari sa mga susunod na araw o panahon. Kung positibo o maganda naman ang pananaw sa hinaharap, maaga pa sa inaasahan ay tumataas na ang pagkonsumo kahit hindi pa natatanggap ang inaasahang salapi tulad ng pagtanggap ng bonus at iba pang insentibo.

Pagkakautang – kapag maraming utang na dapat bayaran ang isang tao, maaaring maglaan siya ng bahagi ng kaniyang salapi upang ipambayad dito. Ito ay magdudulot ng pagbaba sa kaniyang pagkonsumo dahil nabawasan ang kaniyang kakayahan na makabili ng produkto o serbisyo. Tataas naman ang kakayahan niyang kumonsumo kapag kaunti na lamang ang binabayaran niyang utang.

Demonstration Effect – madaling maimpluwensiyahan ang tao ng mga anunsiyo sa radyo, telebisyon, pahayagan, at maging sa *internet* at iba pang *social media*. Ginagaya ng mga tao ang kanilang nakikita, naririnig, at napapanood sa iba't ibang uri ng media kaya naman tumataas ang pagkonsumo dahil sa nasabing salik. Ang mga taong hindi naman naiimpluwensiyahan ng nabanggit ay may mababang pagkonsumo lalo na sa mga bagay na uso at napapanahon lamang.

Pamprosesong Tanong:

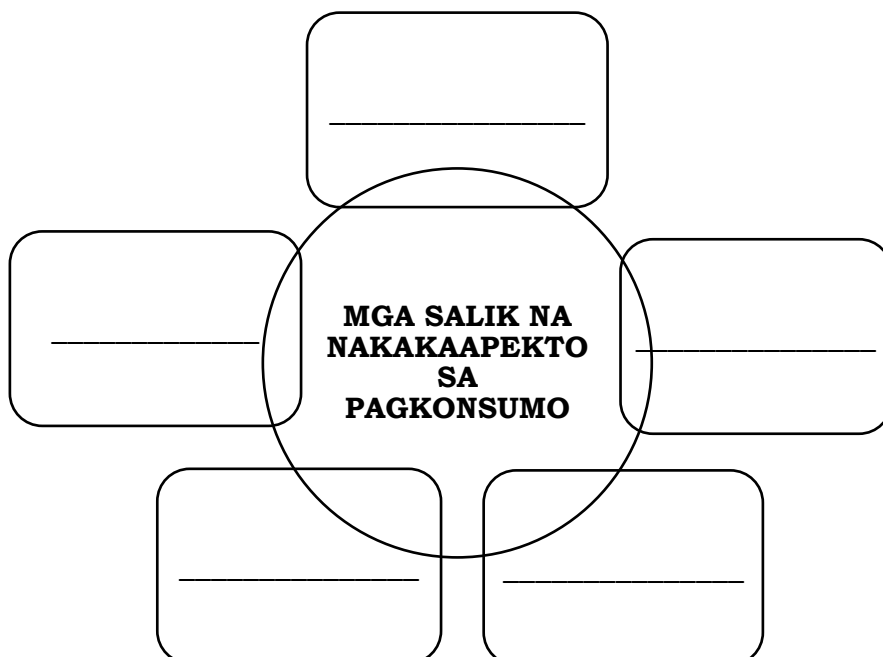
1. Bakit may iba't ibang salik na nakakaapekto sa pagkonsumo ng tao?
2. Bakit nagkakaiba-iba din ang mga salik na mayroon ang bawat indibidwal?
3. Batay sa iyong sariling pag-unawa, ano ang pinakamatimbang na salik sa pagkonsumo?
4. Alin sa mga salik ng pagkonsumo ang naranasan mo na? Sa papaanong pagkakataon mo ito naranasan?

Pagyamanin

Gawain 3. Venn Diagram: Pagbuo ng Konsepto

Panuto: Ang *Venn Diagram* sa susunod na pahina ay nagpapahiwatig sa ugnayan ng pagkonsumo sa iba't ibang salik. Batay sa binasang teksto, buuin ang *Venn Diagram* tungkol sa mga salik na ito. Pagkatapos nito ay sagutin ang mga pamprosesong tanong sa sagutang papel.

Pamprosesong Tanong:

1. Anu-ano ang mga naging batayan mo sa pagbuo sa *Venn Diagram*?
2. Batay sa presentasyon ng diagram, bakit kaya nakapatong ang maliliit na kahon sa pinaka-sentrong kahon?
3. Anu-ano kaya ang dahilan sa pagsasaalang-alang nga mga bagay na ito bilang salik na nakakaapekto sa pagkonsumo? Pangatwiran ang sagot.

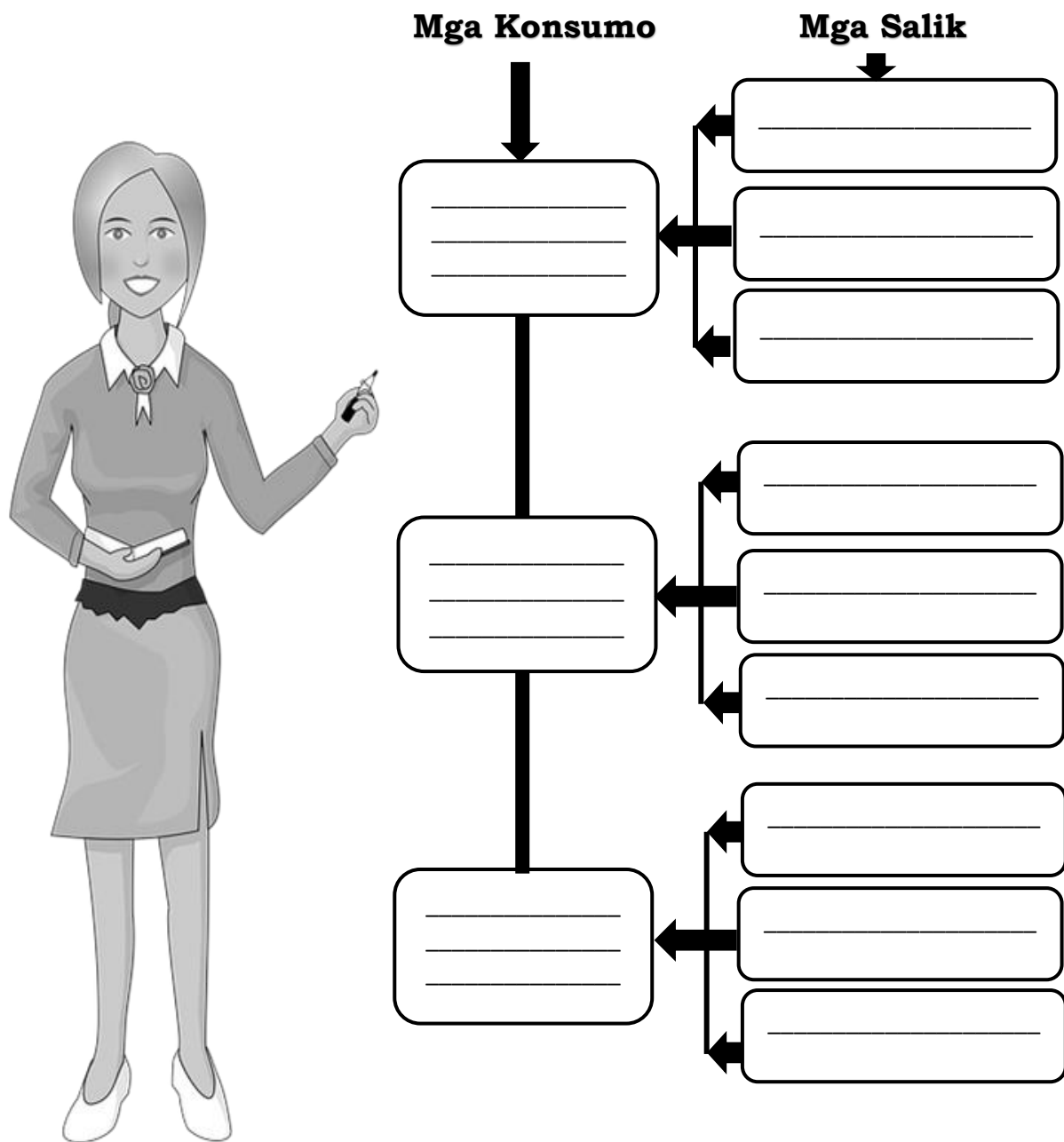
Gawain 4. Isaayos mo!

Panuto: Batay sa mga naging sagot mo sa naunang gawain, isaayos ang mga ito ayon sa iyong pinaniniwalaan na siyang pinamahalagang salik na kinakailangan isaalang-alang sa pagkonsumo. Isaayos ang mga ito mula sa itaas bilang pinakamahalaga at pinakababa bilang panghuli sa halaga.

A graphic organizer consisting of five stacked rectangular boxes of decreasing width from bottom to top, forming a staircase shape. Each box contains a horizontal line for writing.

Gawain 5. Itala Mo! Salik Mo!

Hindi maitatanggi na ang pandemyang COVID-19 ay malaki ang naging epekto sa ekonomiya ng maraming bansa sa buong mundo, kabilang na ang Pilipinas. Ibig sabihin nito ay naapektuhan din ang pagkonsumo ng tao. Sa panahong ganito, anu-ano ang mga pangunahing konsumo na inyong isinaalang-alang? Anu-ano din ang mga salik na nakaapekto sa naturang desisyon ng inyong pamilya? Sagutin ang mga ito gamit sa pamamagitan ng pagbuo sa *graphic organizer* sa ibaba.

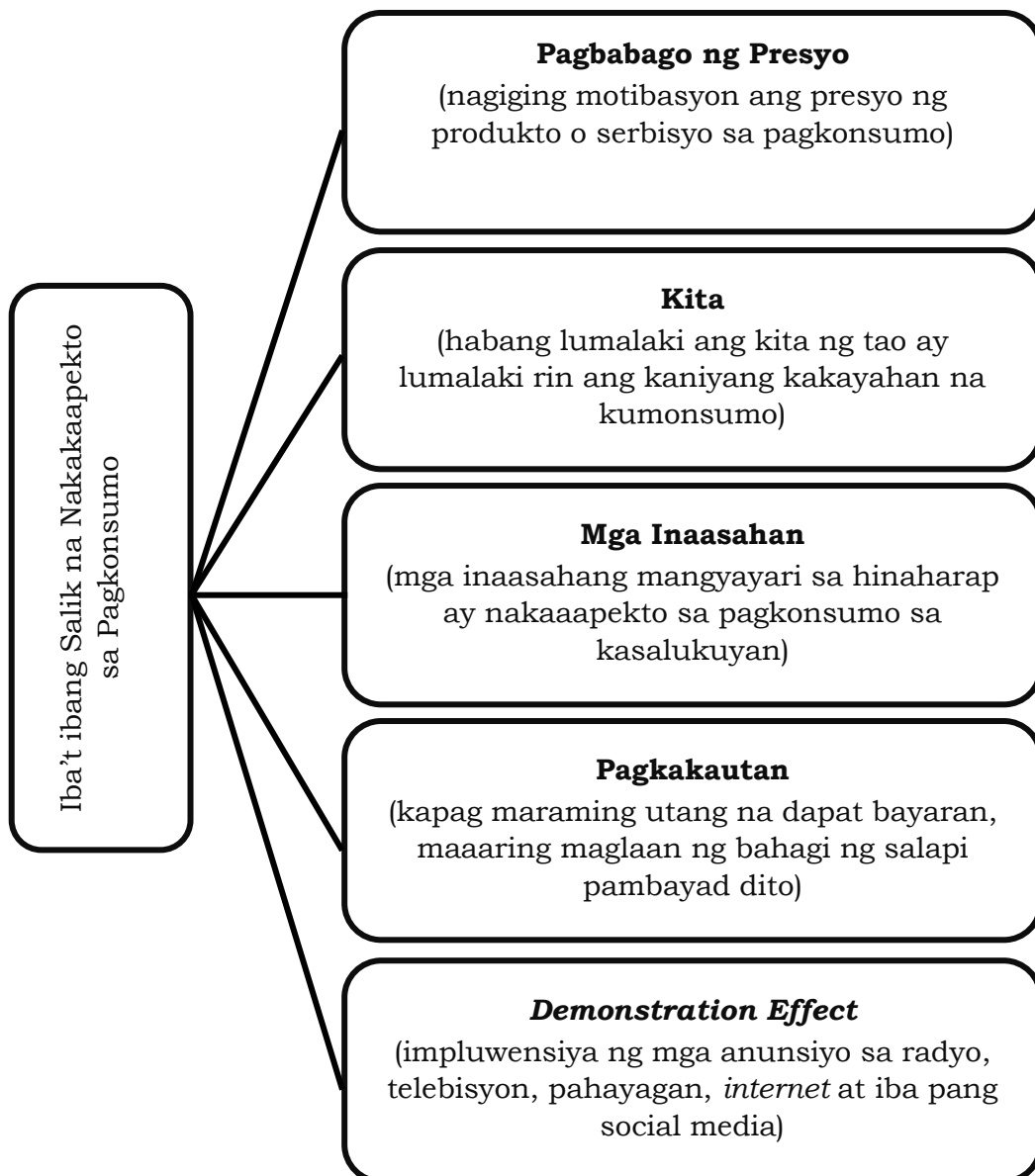
Pamprosesong Tanong:

1. Anu-ano ang mga naging basehan mo sa pagsagot?
2. Sa iyong palagay, nakaapekto ba ang kalagayan ng bansa sa uri ng pagkonsumo mayroon kayo sa pamilya?
3. Anu-ano ang isinaalang-alang mo sa pagtugon sa mga salik ng pagkonsumo?

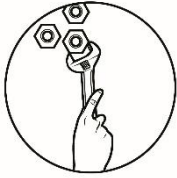

Isaisip

Ang *graphic organizer* sa ibaba ay nagsasaad ng mga mahahalagang kaalaman na dapat tandaan tungkol sa paksang-aralin.

Isagawa

Gawain 6. Head, Heart, Hands (3H)

Sa gawain na ito ay susubukin ang iyong nalaman at naunawaan sa mga nabasa at iba pang Gawain na sinubok at sinagutan mo. Buuin ang tsart sa ibaba sa pamamagitan ng pagsagot sa mga tanong na makikita sa bawat kahon.

 Head	 Heart	 Hands
<p>Anong konsepto ang natutunan ko?</p>	<p>Anong mga aral o pagpapahalaga ang nakuha ko?</p>	<p>Paano ko magagamit ang aking natutunan sa totoong buhay?</p>

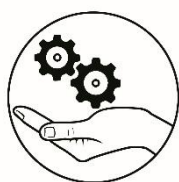
Tayahin

Panghuling Pagtataya

Panuto: Basahin at unawaing mabuti ang bawat pangungusap at piliin ang tamang titik na tumutukoy sa tumpak na kasagutan. Isulat sa sagutang papel ang mga sagot.

1. Bakit nagkakaiba ang paraan at dahilan ng pagkonsumo?
  - a. Maraming kalagayan ang isinasaalang-alang
  - b. Magkakaiba ang katangian ng mga nakakaapekto dito
  - c. Magkakaiba ang pangangailangan ng tao
  - d. Hindi tiyak ang pangyayari sa lipunan
2. Sa pagbabago ng presyo, sa anong pagkakataon tumataas ang pagkonsumo?
  - a. kakaunti ang suplay
  - b. marami ang suplay
  - c. mataas ang presyo
  - d. mababa ang presyo
3. Alin sa sumusunod ang nagsasaad na ang tao ay hindi naapektuhan ng *demonstration effect*?
  - a. Hindi sumusunod sa uso
  - b. Nahuhumaling sa suot ng mga artista
  - c. Binibili ang mga napapanahong gamit
  - d. Suportado ang mga ini-endorso nga paboritong artista
4. Bakit nakakaapekto ang pagkakaroon ng utang sa pagkonsumo ng tao?
  - a. Lumulobo ang kanyang utang kapag hindi nababayaran
  - b. Tumataas ang kanyang kakayahang makabili ng produkto
  - c. Nababawasan ang kanyang kakayahan na makabili ng produkto
  - d. Kakaunti ang naiipon sap era mula sa kita
5. Kapag pinag-uusapan ang pagkonsumo, bakit mas mainam na kunti ang utang?
  - a. Walang naniningil kapag nakatanggap ng sahod
  - b. Lumalaki ang ipon sa bangko
  - c. Walang utang na kailangang bayaran
  - d. Tumataas ang kakayahang kumonsumo
6. Paano nakakaapekto ang kalamidad sa pagtaas ng konsumo?
  - a. Nagkakaroon ng kakulangan sa *supply* ng produkto
  - b. Hindi na nakakabili ang mga tao sa pamilihan
  - c. Nagsasara ang mga malalaking tindahan
  - d. Inuuna ng mga tao ang kanilang tirahan

7. Sino ang may akda ng aklat na *The General Theory of Employment, Interest, and Money* na inilathala noong 1936?
  - a. Antonio Abatemarco
  - b. John Maynard Keynes
  - c. Frank Ackerman
  - d. Sandra Andraszewicz

8. Ang sumusunod ay ilan sa mga nakasaad sa aklat na pinamagatang *The General Theory of Employment, Interest, and Money* na inilathala noong 1936 MALIBAN sa:
  - a. Malaki ang epekto ng kita sa konsumo
  - b. Kapag lumalaki ang kita lumalaki din ang kakayahang kumonsumo
  - c. Kapag lumiliit ang kita lumiliit din ang kakayahan kumonsumo
  - d. Ang ekonomiya ay nakabatay sa kita ng mga tao sa lipunan

9. Alin sa sumusunod ang HINDI kabilang sa mga nabanggit ng pinagmumulan ng *demonstration effect*?
  - a. Billboards
  - b. Internet
  - c. Pahayagan
  - d. Radyo

10. Alin sa sumusunod ang halimbawa ng mga inaasahan na kabilang sa mga salik na nakakaapekto sa pagkonsumo?
  - a. Araw ng eleksyon
  - b. Kaarawan
  - c. Kalamidad
  - d. Palabas sa telebisyon

Karagdagang Gawain

Gawain 7. Poster-making

Isa sa malaking suliranin na kinakaharap ng lipunan ay ang kawalan ng trabaho o kita ng mga mamamayan na siya ring ugat ng kahirapan. Mapapansin din na bagamat hindi sapat ang kita, marami sa mga tao sa kasalukuyan ang kulang sa *financial literacy* kaya ang pagkonsumo nila ay lagpas na sa kanilang pinansiyal na kapasidad. Bilang isang kabataang mulat sa ganitong katotohanan, marami kang magagawa upang makatulong na maibsan ito kahit sa simpleng paraan. Isa na rito ang paggawa ng *campaign poster* na bahagi ng adbokasiyang turuan at imulat ang mga kabataang tulad mo pati na ang mga mamamayan sa inyong lugar sa wastong

pamamahala ng kanilang konsumo at pinansiyal na kapasidad. Bilang bahagi ng huling gawain sa modyul na ito, ikaw ay gagawa ng *campaign poster* na nagpapakita na kamalayan sa pagkonsumo at pamamahala sa pinansiyal na kapasidad. Sundin ang tiyak na patnubay at rubric sa susunod na pahina:

1. Gumamit ng matibay na materyal (e.g. *cardboard, illustration board*) na hindi madaling masira.
2. Ang *poster* ay dapat parisukat na may isang metro ang lapad na bawat sulok.
3. Kung gagamit ng materyal na maaring mabasa, lagyan ito ng balot o *cover* na hindi nababasa.
4. Ang *poster* ay dapat binubo ng mga lawaran at teksto (e.g. kasabihan, tula, at iba pa.)

RUBRIK sa Pamantayan ng Pagmamarka

Kriterya	Napakahusay (15pts)	Mahusay (10pts)	Hindi Gaanong Mahusay (5pts)
Nilalaman			
Mensahe			
Pagkakabuo			
Tibay			
Ganda			

Susi sa Pagwawasto

Panunang Pagtataya
1.B
2.C
3.A
4.C
5.D
6.A
7.B
8.D
9.A
10.C

Panghuling Pagtataya
1.B
2.D
3.A
4.C
5.D
6.A
7.B
8.D
9.A
10.C

Mga Sanggunian

Mga Aklat at artikulo:

1. Baltazar, Alvin. "Epekto ng COVID-19 sa ekonomiya ng bansa, matindi na — DOF". *Radyo Pilipinas*. April 2020. Retrieved from shorturl.at/hqAGW.
2. Department of Education. *Ekonomiks*. Pasig City. DepEd. 2016.
3. Keynes, John Maynard. *The general theory of employment, interest, and money*. Springer, 2018.

Pinagkunan ng mga larawan:

1. <https://pixabay.com/vectors/man-boy-person-male-thinking-157378/>
2. <https://pixabay.com/illustrations/teacher-lecturer-lecture-female-3836864/>

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph * blr.lrpd@deped.gov.ph